PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Ilmastoasioiden ei tarvitse olla jatkuvasti mielessä, jotta muutos tapahtuisi. Paras tapa vaikuttaa on tehdä pieniä, järjestelmällisiä muutoksia. **ERITYISASIANTUNTIJA ARI NISSINEN, SYKE**

KOULUPÄIVÄKIRJA

Koulun runot

Ovatko seuraavat riimit tuttuja?

Emojänis tuli pyrynä metsän rajaa... (Pohjanpää), Maa kunnasten ja laaksojen,/ mi on tuo kaunoinen... (Kivi), Mun huonehessani seinäll' on/ Yks kuva halpa ja koruton... (Paavo Kajander), Olen unessa useasti/ sinun kadullas koulutie... (Koskenniemi).

Tai vaikkapa Uuno Kailaan riipaiseva runo Pallokentällä: Näin: pallokentän laitaan/ eräs rampa poikanen/ oli seisahtanut alle/ sen suuren lehmuksen.

Opettajaurani aikana huomasin, että minulta kysyttiin usein runoja, "kun olet kirjailija". Missä niitä on, miten niitä löytää ja mistä saa tietoja runoilijoista?

Kyllähän runoja oli laulu- ja lukukirjoissa sekä irrallaan että siellä täällä kokoelmissa. Koulu saattoi tilata yhden tällaisen kirjastoon, mutta nimike oli rajallinen: kauneimmat runot tai vastaava. Opettajat olivat ymmällään, mistä löytyisi nopeasti ja helposti runo koulun tilanteisiin.

Kun koulun kirjastot kokivat lamakauden ja koulu omaksui uuden tekniikan ja pois kirjallisuudesta -intoilun, koulusta katosi runotietous. Samoin oppilaiden muistista.

Yhteiseen muistiin ei kertynytkään kuvia, joita runot kuljettivat sukupolvelta toiselle.

Kyllä, kyllä: ovathan ne, runot, kaikki, netissä! On on, mutta kun oppiminen on kuin marjanpoimintaa. Ensin pitää kerätä ne marjat, jotta on otettavaa korista. Runomuistissa tai missä tahansa oppimisessa on samoin, ensin pitää painaa mieleen, sisäistää, jotta olisi jotakin mielestä palauttamista.

Nythän inhotaan ulkoa opettelua ja samalla viitataan, että kaikki tieto on sähköisesti haettavissa. Mutta mitä kertyy muistiin vai kertyykö mitään?

Miten on, olisiko meillä koko kansalliseepostamme Kalevalaa, jos sen runokuvat eivät olisi jatkuneet polvesta toiseen ja ellei kansankerroksilla olisi ollut runomuistia. Nettihän ei ole sukupolvi. Ja voihan olla, että kerran joku nettihäirikkö pistää koko maailman netti-sivistysmuistin postina Saturnukseen. Entäs sitten?

Jääköhän kouluikäiselle tällä hetkellä muistin varaan yhtään tuttua runoa tai tekijää? Opettajatkin uuvahtavat usein huokaukseen: mistähän minä löytäisin sen tutun runon. Tai missähän olisi historiasta, luonnosta ja eläimistä runoja?

Jokainen sukupolvi on opetettava lukemaan, myös runoja. Runon uusi tuleminen alkaa lapsesta. Satujen rinnalle on lapselle tarjottava rytmiä, sanan liikettä, siis runoa.

Niinpä olenkin työstämässä teosta Koulun runot. Olen kysellyt opettajilta, kirjailijoilta, vanhemmilta ja isovanhemmilta, minkä runon muistat kouluajalta. Skaala on laaja. Hyvä niin.

Muuten, mitkä runot sinä muista kouluajalta? Ja mitä kuvia ne tuovat vieläkin mieleesi?

MATTI SUMMANEN
on vantaalainen kirjailija ja opettaja.

matti.summanen@pp1.inet.fi

Ekopaasto kannustaa kohtuulliseen elämäntapaan

Suomalaisia kannustetaan pääsiäistä edeltävän paaston aikana kohtuulliseen ja ympäristöystävälliseen elämäntapaan.

AARNE ORMIO

Päivi Lipponen (vas.), Marianne Heikkilä ja Kristian Meurman osallistuvat tämän vuoden ekopaastoon.

Tavallisten suomalaisten toivotaan toista kertaa järjestettävän ekopaaston aikana miettivän, miten pienillä arkisilla asioilla voi osallistua hiilijalanjäljen pienentämiseen.

Samalla voi pohtia, mitä kohtuullisuus ja hiljentyminen merkitsevät omassa elämässä.

"Mitä useampi suomalainen lähtee mukaan ekopaastoon, sitä suuremman muutoksen voimme yhdessä saada aikaiseksi, rakkaudesta yhteiseen ympäristöömme", sanoo kampanjan suojelija rouva **Jenni Haukio** tervehdyksessään.

Pienillä muutoksilla vaikutetaan

Asumisesta, liikkumisesta ja ravinnosta syntyy yli 70 prosenttia suomalaisten hiilidioksidipäästöistä.

Ekopaaston aikana on hyvä miettiä oman elämäntilanteen kannalta toimivia keinoja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen.

"Ilmastoasioiden ei tarvitse olla jatkuvasti mielessä, jotta muutos tapahtuisi. Paras tapa vaikuttaa on tehdä pieniä, järjestelmällisiä muutoksia. Ekopaasto on hyvä aika kokeilla tapojen muuttamista ja paaston jälkeen tavat voivat jäädä pysyviksi", sanoo Suomen ympäristökeskuksen erityisasiantuntija **Ari Nissinen**.

Karsitaan turhaa ja tehdään hyvää

Ekopaasto-kampanjaan lähtee mukaan useita julkisuuden henkilöitä. He kertovat kampanjan nettisivuilla omista paastovalinnoistaan.

Näyttelijä, ohjaaja **Maria Sid** välttää ekopaaston aikana turhan tavaran ostamista, mutta haluaa myös samalla rauhoittaa elämäänsä esimerkiksi olemalla vähemmän sähköisten viestimien ulottuvilla.

"Annan itselleni mahdollisuuden löytää kaiken sen, mitä minulla on", Sid sanoo.

Marttaliiton toiminnanjohtaja **Marianne Heikkilä** pitää ekopaastoa vastaiskuna nykyyhteiskunnan materialistista ja suorittavaa asennetta kohtaan.

Heikkilä toteuttaa ekologista elämäntapaa ympäri vuoden, mutta aikoo nyt muun muassa kiinnittää enemmän huomiota omaan ajankäyttöönsä ja vähentää perheessään syntyvää ruokajätteen määrää.

Puita Afrikkaan

Ekopaaston viime vuoden suojelija, Helsingin piispa **Irja Askola** kertoo ekopaastoilevansa muun muassa hankkimalla jokaisen hänelle paaston aikana tarjotun aterian vastineeksi 15 puuta Afrikkaan.

"Paasto on hyvän tekemistä itselle ja toisille. Mietitään, millä tavalla voidaan lisätä hyvyyttä ja oikeudenmukaisuutta", Askola kannustaa.

Verkkosivuilta löytyy vinkkejä

Kampanjan verkkosivuilla *ekopaasto.fi* on vinkkejä ekopaaston tueksi.

Uudistuneilla sivuilla osallistujalla on nyt myös mahdollisuus kertoa valitsemansa paastokohde. Osallistujien paastovalinnat näkyvät yhteisenä graafina.

Sivuilla kerrotaan paastovinkkien lisäksi myös kristillisistä paastoperinteistä.

Uutta on myös Tähteistä tuunatut -blogi, joka kannustaa pieniin arjen tekoihin ja jakamaan ideoita myös muille. Ekopaaston hengessä vinkkejä jaetaan esimerkiksi jääkaapista löytyneiden ruuantähteiden hyödyntämiseen ja kerrotaan vanhan tavaran tai vaatteen uusia elämäntarinoita.

Ekopaasto on mukana myös sekä Facebookissa että Twitterissä.

Ekopaastoa vietetään seitsemän viikkoa perinteisenä luterilaisena paastonaikana tuhkakeskiviikosta 13.2. alkaen pääsiäiseen asti.

Ekopaasto-kampanjan järjestävät luterilaisen kirkon kanssa yhteistyössä Suomen ympäristökeskus ja Suomen Ekumeeninen Neuvosto.

MAIKKI KULMALA
ekopaasto.fi

Helsingin piispa Irja Askola kannustaa paaston aikaan kysymään itseltä, mikä on oleellista ja mikä haittaa mielenrauhaa.

Tänään on maailman radiopäivä

Unescon julistamaa maailman radiopäivää juhlitaan kansainvälisesti tänään.

Juhlapäivän kunniaksi kaikki Suomen radiot lähettävät kuuntelijoille yhteisen viestin kello 9.10. Lisäksi kaikki kanavat soittavat yhdessä ennen tervehdystä Beatlesin klassikkokappaleen All You Need Is Love.

Radio on ollut mukana suomalaisten elämässä jo 90 vuotta. Marraskuussa 1923 kuultiin maamme ensimmäinen radiolähetys, osin Maaseudun Tulevaisuudenkin vaikutuksella.

Edelleen radio on tavoittavin sähköinen media. 96 prosenttia suomalaisista kuuntelee radiota viikoittain. Radio on myös nettimaailmassa.

Unescon World Radio Dayn tavoitteena on kertoa radion merkityksestä kaikkialla maailmassa, ja edistää radionkuuntelun mahdollisuuksia.

Unescon mukaan maailmassa on yhä jopa miljardi ihmistä, jotka eivät voi syystä tai toisesta kuunnella radiota. Monissa kehitysmaissa radio on kuitenkin halvin viestin ihmisille, joilla ei ole varaa ostaa lehtiä tai hankkia televisiota. **MT**

MENOT

Tapahtumat

Keskiviikon kirjastohetki 13.2. kello 12–13 Joensuun pääkirjastossa. Luento aiheesta maalaukset fiktiossa.

Lohjan kaupunginorkesterin konsertti Huilu ja hänen ystävänsä Ojamon kartanolla 14.2. ja Kässän talolla 15.2. klo 19.

Maa- ja kotitalousnaisten Veikeä vilja, kiva kuitu -tapahtuma lapsiperheille 15.2. Honkajoen Seurakuntakodilla klo 9.30–10.45.

Suomen Kärkikaraoke -karaokekilpailu Saarijärven Kylpylähotelli Summassaaressa 15–16.2.

Evon metsäkoululla avoimet ovet 16.2. klo 10–14. Makkaranpaistoa, kisoja, työnäytöksiä ym.

Punainen Ristin Sydäntalvivalmiusharjoitus 16.2. Ohjelmaa yli 200 paikkakunnalla.

Porokarnevaalit ja talvimarkkinat Oulun torilla 16.–17.2. alkaen klo 11.

Karhu kääntää kylkeä -tapahtuma Hämeen luontokeskuksessa 17.2. klo 10–16.

Muumien lumikenkäilykoulu lapsille ja aikuisille 17.2. Kuopiossa. Lisätiedot *www.suomenlatu.fi*.

Taikatalvi Muumimaailmassa Naantalissa 16.–24.2.

Kokkolan talviharmonikka -kaupunkifestivaali 17.–24.2.

Talvisafari Korkeasaaressa Helsingissä koululaisten talvilomaviikoilla 18.2.–3.3.

Näyttelyt

Kiveen piirtynyt aika: valokuvia Viipurista Lasipalatsin näyttelytilassa Helsingissä 12.2.–3.3.

Kapioarkusta morsiusharavaan -kansanomaisia kihlaesineitä Kansallismuseossa Helsingissä, opastus 14.2. klo 12.

Heurekan Tiedesirkus vierailee Kouvolassa kauppakeskus Veturissa 16.2.–10.3. Tiedenäyttely ja tieteellisiä teatteriesityksiä.

Äänekäs hiljaisuus, Kaisu Koivisto Kuntsin modernin taiteen museossa Vaasassa 16.2.–2.6.

Kunnianosoitus kansallispuistoille, Tea Karvinen Tunturi-Lapin luontokeskuksessa Pallas-Yllästunturilla 28.2. asti.

Lehmistä ja maaseudun eläimistä, Päivi Latvala, Tampereen keskusgalleria 2.3. asti. **MT**

14 miljoonaa kalenteria

Tälle vuodelle julkaistujen kalenterien kokonaismäärä ylitti 14 miljoonan rajan.

Tieto kalenterien määrästä perustuu Helsingin yliopiston almanakkatoimiston kalenterikustantajilta saamiin painosmääräilmoituksiin.

Kuluvalle vuodelle julkaistujen kalenterien joukossa on niin tasku- ja pöytäkalentereita kuin erilaisia kuvakalentereita ja esimerkiksi hiirimattokalentereita. Noin 12 miljoonaa tämän vuoden 14 miljoonasta kalenterista sisältää myös nimipäivät.

"Tasku- ja pöytäkalentereiden painosmäärät ovat viime vuosina pienentyneet, mikä johtuu sähköisten kalenterien yleistymisestä. Erilaiset kuvakalenterit ovat sen sijaan pitäneet yllättävän hyvin pintansa", kertoo almanakkatoimiston johtaja **Minna Saarelma-Paukkala**. **MT**

HEVOSELÄMÄÄ

Nimetön varsa

Kevätkesä on siitoshevostallilla ruuhka-aikaa. Varsoja syntyy ja emotammoja astutetaan. Näin on täällä minunkin tallillani.

Itse en juuri osallistu tallitouhuun. Käyn kuitenkin ohi kulkiessani ihailemassa uudet varsat ja antamassa makupaloja emotammoille. Suurempiin hevosiin suhtaudun varauksella ja syvällä kunnioituksella.

Viime keväänä tallissa oli kuitenkin syntynyt uusi varsa pari kuukautta etuajassa. Pitihän sitä ihmettä mennä katsomaan. Siellä tallin perällä se makasi emonsa karsinassa seinän vierustalla, melkein piilossa. Se näytti aivan metsäkauriilta pitkine ja hentoine jalkoineen. Lihaksia ei luiden päällä juuri ollut.

Emotamma, suomenhevonen, katseli minua vähän epäluuloisena. Yritin tehdä tuttavuutta, mutta emo väisteli ja meni suojelevasti seisomaan varsan eteen.

Pienokainen nousi vaivalloisesti jaloilleen ja otti huojuvia askelia emon nisien ääreen. Pieni hevosenalku ei jaksanut syödä paljoa kerralla, eivätkä jalatkaan oikein kantaneet, joten se pani maata pahnoille.

Siitä alkoivat syöttövuorot, joita vaihdettiin muutaman tunnin välein. Minäkin lupauduin yösyöttöihin, että hoitajat saisivat välillä nukkua. Tallissa oli toistakymmentä hevosta, joista muutamille muillekin oli syntynyt varsoja.

Harjoittelin pienen ruokkimista pari kertaa hoitajan kanssa ennen kuin se alkoi sujua. Laitoin kellon soimaan yöllä ja suuntasin tallille. Kesäyöt olivat kuulaita ja valoisia. Ajattelin välillä, että paljon jää näkemättä, kun kesäyöt nukkuu.

Tallissa oli yöllä erilaista kuin päivällä. Osa hevosista nukkui, useimmat seisaallaan, kuului huokailua ja hengityksen ääntä. Joku saattoi vielä syödä tai juoda, toisen jalka kopsahtaa karsinan seinään.

Yritin liikkua häiritsemättä. Vein emolle tuoretta ruohoa ja juttelin hiljakseen. Olimme tulleet jo sen verran tutuiksi, että luotimme toisiimme. Emo katseli minua suurilla silmillään, kun yritin varsaa ylös ja syömään. Varsalla oli kova yritys, mutta voimat eivät riittäneet. Nostin sen melkein syliin ennen kuin päästiin maidon syöntiin.

Hetken päästä asettelin varsan kuiville alusille ja annoin vielä tuttipullosta lisää maitoa. Varsa joi ja kävi sitten nukkumaan. Sille oli laitettu huopia lämmikkeeksi. Emokin näytti työntävän turvallaan pehmeää heinää varsan eteen. Iso hevonen osasi ihmeellisesti varoa varsan jalkoja, vaikka seisoi niin lähellä.

Näin jatkettiin muutamia päiviä. Varsasta oli soitettu useammalle eläinlääkärille ja paljon ohjeita oli saatu. Keskosvarsan ennuste ei ollut kovin hyvä, mutta emme halunneet luovuttaa.

Varsan kunto vaihteli. Joskus se ei päässyt ylös ollenkaan, ja sitä syötettiin vain tuttipullosta. Emolta valuvaa maitoa otettiin talteen, kun ei pieni jaksanut syödä kaikkea. Emo seurasi tarkasti, kun pientä hoidettiin. Se kantoi lempeästi huolta pikkuisestaan, nuuhki ja hellästi töni ruoka-ajan lähestyessä.

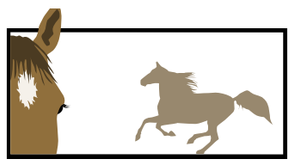

Sitten eräänä aamuna, kun menin tallille, huomasin heti, että tunnelma oli erilainen. Kaikki toistakymmentä hevosta olivat paikallaan, rauhassa ja hiljaa, mutta eivät nukkuneet niin kuin yleensä. Arvasin jotain tapahtuneen.

Ja niinpä tallin perällä karsinassa se pikkuinen varsa makasi kyljellään jalat suorina. Nukkuvalta se näytti, mutta uni oli ikiunta. Silitin sen kylkeä ja peittelin vielä siihen paikalleen.

Mietin, että onkohan hevosilla joku ylimääräinen aisti, josta me ihmiset emme tiedä mitään. Kerrotaan, että tallissa on aina hiljaista silloin kun jotain tärkeää tapahtuu.

Kaikki hevoset osallistuvat syntymään ja kuolemaan. Pienelle varsalle ei tullut annettua nimeä. Se ei ollut käynyt kenenkään mielessä, kun käynnissä oli taistelu elämästä, johon koko talli otti osaa.

EEVA IKONEN
Uimaharju

Kansallispuistoista toivotaan kirjoituksia

Kirjoituskilpailuissa kootaan parhaillaan muistoja ja kokemuksia Selkämeren ja Itä-Suomen kansallispuistoista.

Minun Selkämereni -kirjoituskilpailu kerää tarinoita Selkämereltä, ja Terve metsä, terve vuori! -kilpailu puolestaan Kolin, Patvinsuon, Petkeljärven ja Tiilikkajärven maisemista.

Metsähallituksen luontopalvelujen yhteistyökumppaneineen järjestämät, helmikuun alussa alkaneet kilpailut kannustavat pohtimaan kansallispuistojen merkitystä ihmisen ja luonnon hyvinvoinnille sekä alueiden omaleimaisuutta.

Minun Selkämereni -kilpailu jatkuu 15.4. asti.

Itäsuomalaisen sisarkilpailun kilpailuaika päättyy 30.9.

Kaikille avoimet kilpailut

Kilpailut ovat kaikille avoimia. Kirjoittajien toivotaan kertovan vapaasti ja omalla tyylillään, mitä kohdekansallispuistot heille merkitsevät.

Näkökulmia voi etsiä esimerkiksi arjesta, ympäristöstä, harrastuksesta ja tulevaisuuden unelmista tai kiinnostavista kohtaamisista ihmisten ja eläinten kanssa, retkimuistoista ja puistoihin liittyvistä vanhoista uskomuksista.

Lisätietoa kilpailusta saa verkosta osoitteesta *www.luontoon.fi*. **MT**

Ostetaan

Hirsirunko (ei pyöröhirsi) n. 100 m². P. 0400 419424, wessu@filmo.fi

Ostetaan
maa- ja metsätaloustuotteita

Rehuviljaa, ohraa, kauraa ja vehnää. Käy vähän alipainoinenkin. Maksetaan haettaessa. P. 0400 160937.

Ostetaan
eläimiä

Ostetaan TEURASKARJAA, myös luomueläimiä teuraaksi. Vasikkavälitys Savokarjalan Liha Oy. Asiamies Kari Olkkola, Toholampi, p. 044 5817723.

Ostetaan
kiinteistöjä

MAA / METSÄTILA / MAATILAN PIHAPIIRI
Etelä-Suomesta. Luott. tarj.
TUOMONTUPA OY LKV
Vihdintie 4, Hki. P. 09 2418498.
www.tuomontupa.fi

Tuoreimmat uutiset voit lukea *verkkolehdessä.*
maaseuduntulevaisuus.fi
MAASEUDUN TULEVAISUUS

Ostetaan
koneita

Nosto-ovi tai sen lamellit, lev. 3-6 m. Lautasniittokone ja takalana myös vialliset, nouto. P. 0500 263959.

PUIMUREITA VOLVO, ÖVERUM - miel. hytillä, toimintakuntoinen (saa olla myös pientä laittoa). P. 044 9697772.

Ostamme käteisellä: M-B, Man, Volvo, Scania, ym. k-autot ja moottorit. Euro-Teli Oy, Hki p. 0400-646200, 0500-659678.

Rautaromu, sekapelti ja autot. Noudetaan nopeasti nosturiautolla. Maksan reilusti käteisellä. Romuliike ostaa p. 045 6787936.

PYÖRÖPAALAIMIA Claas Rolland 44, 46, 62, 66. Kaikenkuntoiset käyvät. P. 040 8765516.

Halpa, yli 10 tn trukin masto. P. 0400 324788.

Hyväkuntoinen Hakki Pro 6400 sorakahmari. P. 050 5660810.

Amerikkalainen 20-50-luvun h-auto entisöintiin. P. 044 3436523.

Pakettikuivaamo, siiloja, koneisto isompi kuin 200 hl. 0400 466329.

Lietteenmultausvaunu Agronic 14-17 m³. P. 050 5563776.

Etukuormain New Holland M135-sovitteella. P. 050 5817457

Ursus tai Zetor 6:sen vaihdelaatikko. P. 050 5964232. Tarjoa.

Ost. traktoreita ehjiä/epäkuntoisia työkoneineen. P. 0400 661593.